

ערב רב

מערכת ערב רב | חדשות והודעות | 03/01/2012

מת ידיד רובין

הצייר ידיד רובין נפטר היום (שלישי) בקיבוצו גבעת חיים איחוד. רובין, יליד 1938, החל ללמוד ציור אצל אביגדור סטימצקי במכון אבני, ולאחר מכן המשיך את לימודיו בלונדון. בניגוד למוריו הוא דחה את המופשט. בשנות ה-70 עסק באמנות מושגית ורזה ברוח התקופה, והחל משנות ה-80 פנה לציור של דימויים חוזרים הקשורים בעולם ההתיישבות החקלאית כטרקטורים, עצים, [...]

שיתוף 0

פוסט

הצייר ידיד רובין נפטר היום (שלישי) בקיבוצו גבעת חיים איחוד. רובין, יליד 1938, החל ללמוד ציור אצל אביגדור סטימצקי במכון אבני, ולאחר מכן המשיך את לימודיו בלונדון. בניגוד למוריו הוא דחה את המופשט. בשנות ה-70 עסק באמנות מושגית ורזה ברוח התקופה, והחל משנות ה-80 פנה לציור של דימויים חוזרים הקשורים בעולם ההתיישבות החקלאית כטרקטורים, עצים, שדות ועוד, בסגנון אישי שאופיין בצבעוניות עזה ותואר כנאיבי.

בעשרים השנים האחרונות עבד רובין עם גלריה שלוש, ובשנת 2010 הציג רטרוספקטיבה מעבודותיו במאוזיאון ת"א. הלוויתו תתקיים מחר, יום רביעי 04.01.12, בשעה 15:00 בבית העלמין של גבעת חיים איחוד.

אמנות

הצייר ידיד רובין הלך לעולמו

"האמן הארצישראלי האחרון" הלך לעולמו בשעות הבוקר המוקדמות. "הוא היה איש יקר ומכבד, עבודותיו היו שונות ממה שהיינו מורגלים באמנות ישראלית במשך שנים רבות" אומרים עליו מכריו

עכבר העיר

03 בינואר 2012

הצייר ידיד רובין (74) מבכירי האמנים בארץ, נפטר הבוקר (יום ג') בבית חולים בחדרה. רובין, חבר קיבוץ גבעת-חיים איחוד, היה מהאמנים הישראליים המוכרים והנחשבים בארץ. עבודותיו הוצגו בתערוכות רבות בארץ ובעולם והוא הרבה לעבוד עם גלריה שלוש בתל אביב ובגלריות בלוס אנג'לס. בשנת שעברה הוצגה במוזיאון תל אביב תערוכת הרטרנספקטיבה צבע חרוש אשר הציגה את יצירתו מסוף שנות ה־60 ועד ימינו.

ידיד רובין נחשב בעיני רבים ל-"צייר הארץ-ישראלי האחרון". רובין למד ציור בווינה, ואחרי הצבא השלים לימודים במכון אבני וברויאל קולג' אוף ארט בלונדון. רובין הרבה לעסוק בעבודותיו בציורי נוף של סביבת חייו – הקיבוץ. הוא העמיד פרשנות חדשה לדימויים ברורים ונתן להם הקשרים חדשים. השדה איבד את הקשרו הגשמי והפך למושג ציורי מופשט, כעין "שדה פעולה"; הברוש ועץ ההדר, מסימני ההיכר של עמק חפר, מופיעים כהד לתצורות של שדרות הברושים הנטועות לאורך הכבישים, והשמש מופיעה כפיגורה עגולה ומתפרצת המשתנה מציור לציור ומתגלה באינספור פנים וצורות.

גליה בר אור, אוצרת תערוכת הרטרנספקטיבה של ידיד רובין במוזיאון תל אביב אומרת: "העבודה איתו הייתה נהדרת. זה אמן שהמשיך ליצור כל הזמן כמו בתחילת הדרך. הוא היה בנאדם מכבד ויקר. עבודותיו היו שונות ממה שהיינו מורגלים באמנות ישראלית במשך שנים רבות. "אמנות דקורטיבית" הייתה מילת גנאי במשך שנים רבות בעולם האמנות הישראלי, והוא נתן לה עומק נוסף".

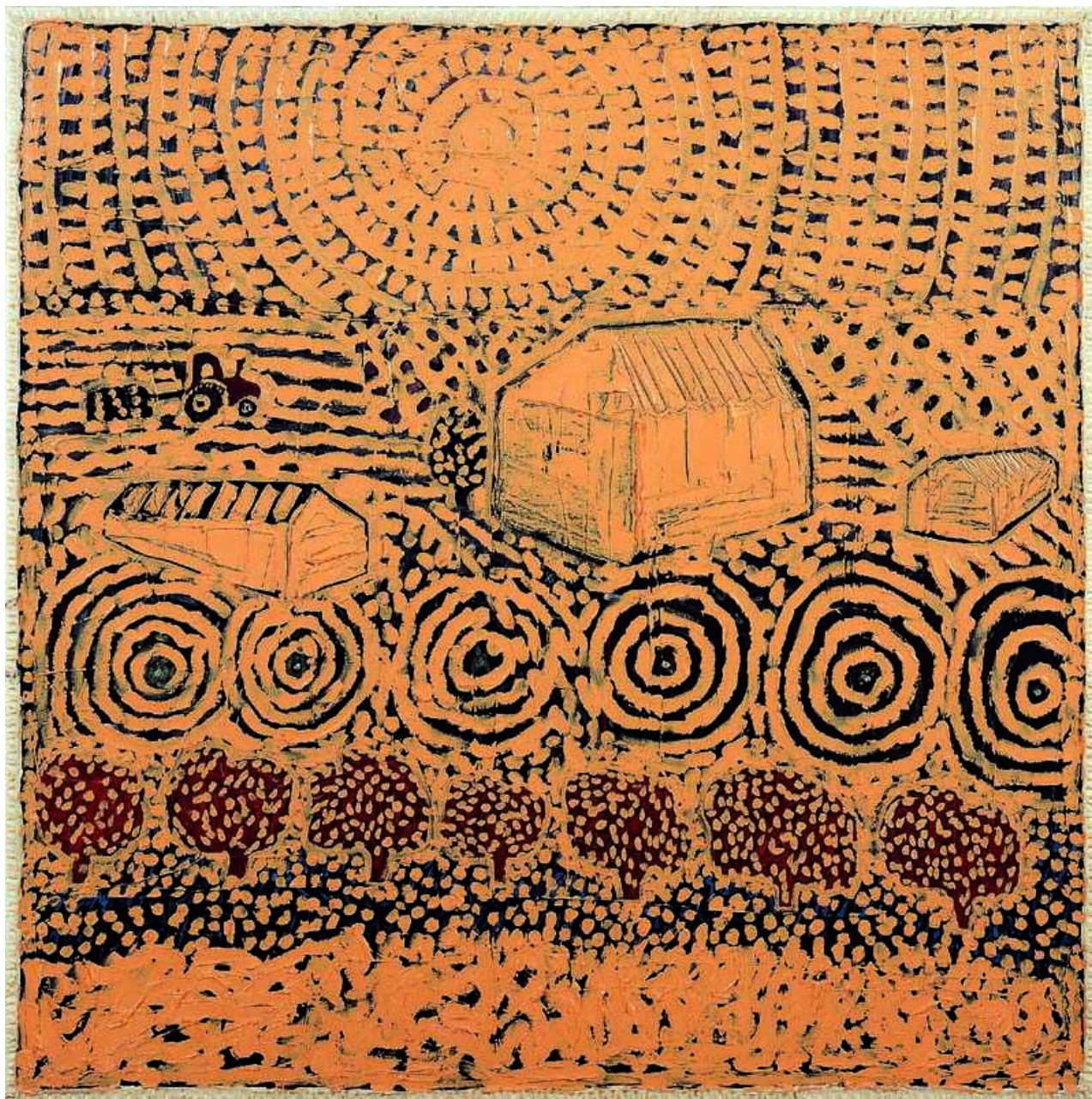
"עבדנו ביחד 25 שנה", מספרת נירה יצחקי, בעלת גלריה שלוש, גלרית הבית של ידיד רובין. "הוא היה אחד מהאמנים החשובים של הגלריה וקרוב כבן משפחה. תמיד הייתה לו נקודת מבט אופטימית על החיים, ולמרות שעבר תקופות לא קלות הוא לקח את הכל בפרופורציה. הוא היה איש תאב חיים שנסע המון וראה הרבה - אחד מהאנשים היקרים שעבדתי איתם ואיש שאהבתי אהבת נפש". **"הצייר הארץ-ישראלי האחרון". ידיד רובין**

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר |
רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

4 ביולי 2022 /

ידיד רובין
"הצייר הארץ ישראלי האחרון"

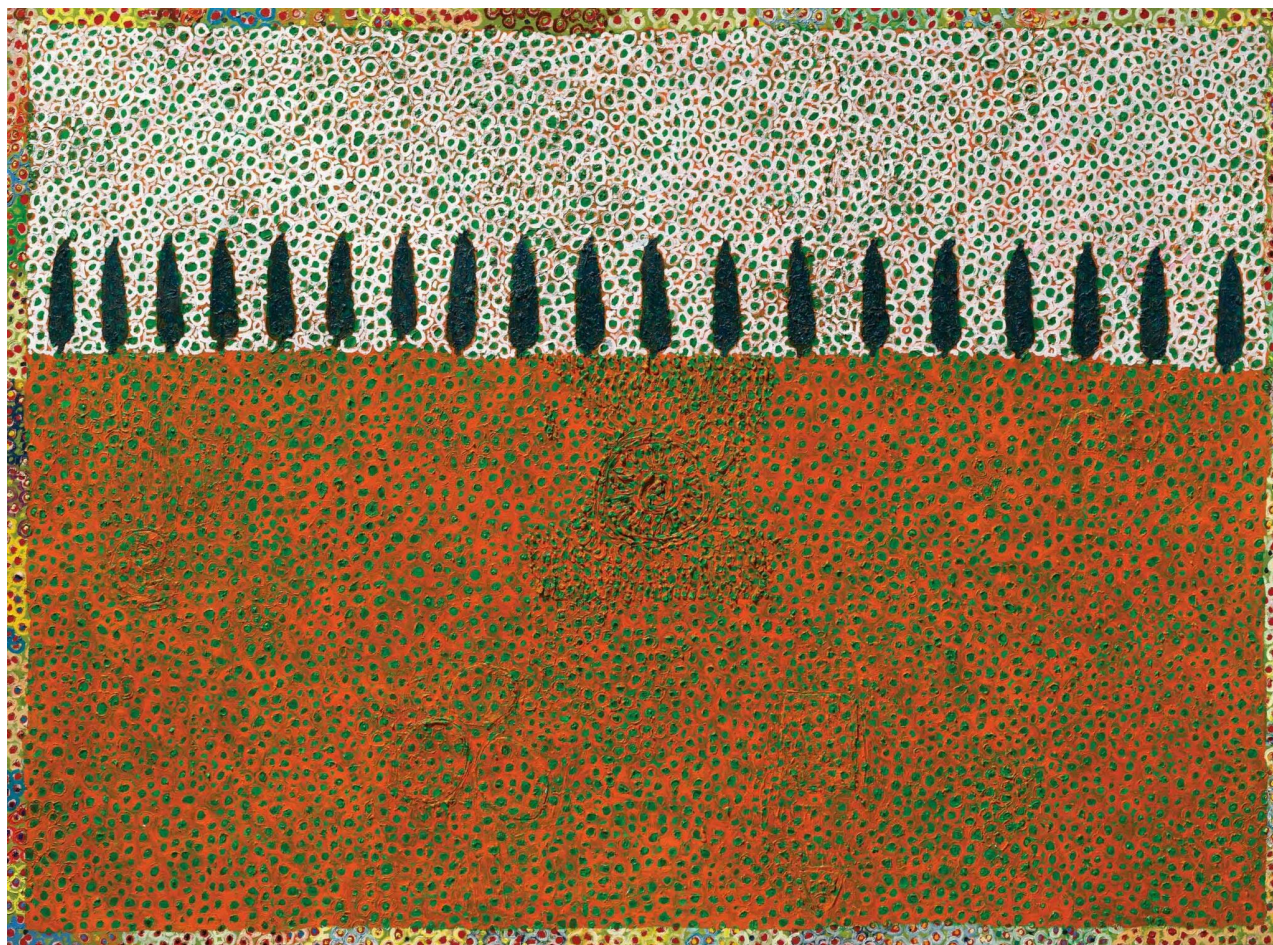
חידות אמן – נופי הנפש.

**"לצבע חירות כה רבה בעבודתו עד שהוא משתלח מתוך הציור כאובייקט
בעל גוף ונפח."**

**להתענג על צבע, דקורטיביות, חושניות וחיוניות.
אקספרסיביות מרהיבה ומרגשת.**

פורסם במדור- אמנות, חדש במגזין "מקו ועד תרבות"

כתבה – נירה יצחקי

ידיד רובין, נחשב מבכירי האמנים בארץ וציוריו מבטאים את ה"ישראליות" היפה בנופי הקיבוץ – טרקטורים בשדות חרושים רחבי ידיים, מטעי הדרים ושדרות ברושים. נופים ומרחבים אשר במציאות הולכים ונעלמים, ממשיכים להתקיים בציוריו של רובין, חופשיים מתלות בנראה לעין.

ידיד רובין נולד בקיבוץ גבעת חיים בשנת 1938. בעקבות הפילוג בקיבוץ הצטרפה משפחתו לקיבוץ גבעת חיים איחוד. בסוף שנות ה-50 נסע עם משפחתו לאוסטריה, שם למד מספר חודשים באקדמיה לאמנות בווינה. לאחר שובו לישראל התגייס לצה"ל ושירת כצנחן. לאחר שירותו הצבאי למד במכון אבני, אצל אביגדור סטימצקי, ובשנת 1967, בעקבות קבלת מלגה, נסע ללמוד ברויאל קולג' אוף ארט בלונדון. בין השנים 1981–1983 התגורר ביפו, ולאחר מכן שב להתגורר בקיבוץ.

בניגוד למוריו הוא דחה את המופשט.

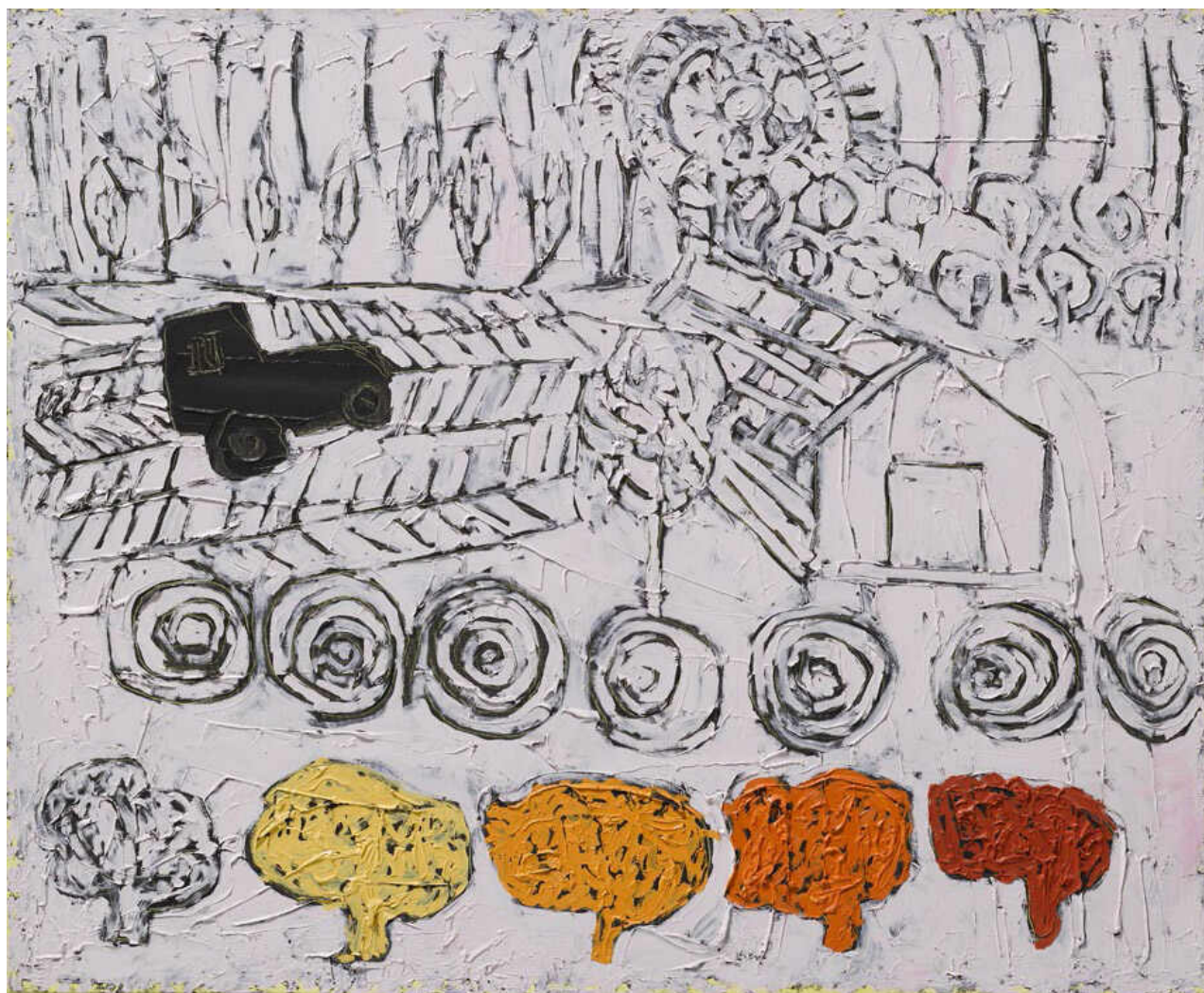

לציור הנוף של ידיד רובין שכונה "הצייר הארץ ישראלי האחרון" אין תקדים במקומותינו, כתבה עליו גליה בר אור בספר שיצא לרגל התערוכה הרטרוספקטיבית של רובין במוזיאון תל אביב בשנת 2010 . הוא נותן דרור לצבע שלא נראה כמותו באמנות הישראלית ומתענג על הדקורטיבי.

מחידותיו של האמן – רובין צייר בסטודיו חסר חלונות, כשהוא ישוב על הרצפה או בעמידה מול
הבד הנשען אל גב כיסא, מורח את הצבע בידיים, במרית, במברשות או ישר מהשפופרת, סגנונו
אינטנסיבי ודחוס בצבעוניות דשנה ומרהיבה. מפתיעה, וגם מחממת לב, העובדה שבניגוד למוריו
הוא דחה את המוכשט.

הציור של רובין חושני, מרהיב, ועשיר בהמצאות ציוריות. הדגמים הצבעוניים החוזרים על עצמם יוצרים מכלול מאורגן: שדות הצורה והצבע מורכבים מרצף חוזר ונשנה של קיווקוויים, קווים, נקודות ועיגולים, המאזנים את המקצבים האופקיים והאנכיים לכלל מבנה הרמוני וקצבי, ויוצרים תחושה עזה של שפע וחיוניות, שכמו מבקשים לפרוץ את גבולות הבד. לצבע חירות כה רבה בעבודתו עד שהוא משתלח מתוך הציור כאובייקט בעל גוף ונפח.

"אני מצייר את נופי הקיבוץ, אך הם בעצם נופי הנפש. אינני מצייר בהסתכלות ישירה, אלא מתוך הצטברות של תחושות למצבים בנוף, מתוך תחושה שאני נתון במערכת שאיננה מקרית", אמר רובין. אני יכול להיות במנהטן או באירופה ולהמשיך לצייר את הנוף של הקיבוץ. הנופים שלי מבטאים את הנפש שלי".

רובין היה אמן שצייר כל חייו אותו הדבר בצורה אובססיבית וסיזיפית. רובין זכה בפרס שר החינוך והתרבות היוקרתי לשנת 2005, ועבודותיו הוצגו באותה שנה במוזיאון תל אביב. ב- 2010 הציג תערוכת יחיד רטרוספקטיבית במוזיאון תל אביב לאמנות.

* נירה יצחקי, בעלת גלריית 'שלוש', עבדה עם ידיד רובין לאורך כל הקריירה האמנותית שלו וגם אצרה את התערוכה האחרונה שהתקיימה לאחרונה בגלריה.

** כל העבודות באדיבות גלריה 'שלוש לאמנות עכשווית'

תרבות

לאן נוסע הטרקטור

ידיד רובין בגלריה שלוש

לעקוב

סמדר שפי

05 באפריל 2006

"ציורים חדשים", כותרת התערוכה של ידיד רובין, מתבקשת, מכיוון שמבט בציורים לא מסגיר שום רמז למועד עשייתם. רובין, צייר ותיק, ממשיך לצייר נוף תמים, או תמים כביכול, של שדות, שקיעה, טרקטור וברושים. רובין, שחי ויוצר בקיבוץ גבעת חיים איחוד, מצייר את נופי הקיבוץ. אלה ציורים צבעוניים מאוד, אינטנסיביים ובעלי יופי ראשוני ופשוט, שאפשר להגדיר דקורטיבי.

מעבר להנאה הראשונית, התערוכה של רובין מספקת הזדמנות לחשוב על שאלות של התבוננות באמנות בהקשר - הקשר של סגנון שהוא במידה רבה פנים-אמנותי והקשר כללי יותר, חברתי-פוליטי. הציור של רובין בתערוכה זו מרשים משהיה בעבר, אך קשה לדבר על שינויים גדולים לעומת תערוכות שלו בעבר.

בטקסט הנלווה לתערוכה מצוין שהוא מושפע מוואן גוך, ללא שום הרהור או עיסוק בסוג ההקשר הזה. ואן גוך, שמת ב-1890, הוא במידה רבה האמן הרומנטי ביותר. היחס לציור שלו כרוך בסיפור חייו כאמן שלא הוערך, כמי שהילך באזור הדמדומים בין שפיות לשיגעון, כצייר העניים, צייר הדחויים, צייר היופי שלא נחשב יפה (לרוב מתעלמים מכך שלקראת סוף חייו החלה עבודתו ליהנות מהכרה הולכת ומתרחבת). מדהים לגלות עד כמה שהמודל הזה אומץ כסטריאוטיפ אף על פי שהקשר בינו לבין המציאות קלוש (מרבית האמנים, בסוף המאה ה-19 שבה פעל ואן גוך וגם היום, שייכים לבורגנות). ואן גוך ממשיך לשבות את הדמיון של רבים. סרטים ותעשייה שלמה של אביזרים - ממשטחים לעכברי מחשב ועד תיקים וחולצות טי - משתמשים בדימויים מעבודותיו. האמנות שלו היא נקודת

מוצא נוחה במיוחד לקלישאות על רגש, הטחות צבע, כתב היד של האמן ועוד.

קריאת הציור של רובין בהקשר זה מצמצמת אותו בעיקר למעין הישענות והתרפקות על עולם שחלף, שמערב סוג של כמיהה לפשטות. לא פשטות של קיום כמו פשטות של חלוקת העולם לטוב ולרע: יש טוב שאינו מצליח לקבל הכרה, שנאבק בכוחות גדולים ממנו ומתקבל רק בדיעבד. אבל התבוננות פחות קלישאתית בציור של רובין מציעה אפשרויות מעניינות בהרבה.

הרבה מעבר לזיקה של רובין לוואן גוך, בולט דמיון ואולי אפילו השפעה מהציור האבוריג'ני, בעיקר בדימוי של השטיח ובשימוש במעין מסגרת מצוירת של שטיח עם פרנזים. התחושה היא שרובין מצייר אנדה, מקום וזמן שכבר חלף; הוא משמר אבל גם מעצב את הדימוי שלו.

הדמיון לציור האבוריג'ני בולט לעין בגלל ההכרה שלה זוכה כיום הציור הזה, כחלק מהתפוגגות ההתייחסות לאמנות לא-מערבית כאל פולקלור. היום יש ניסיון להבין את האמנות הזאת לא רק במונחי קישוט, והתייחסות לעולם האיקונוגרפי המורכב שמאחוריה. מעניין לחשוב על הדרך שבה עולמות רחוקים כל כך - הקיבוץ של רובין והמרחבים האוסטרליים של האבוריג'נים - יכולים להיתרגם לצורות דומות. גם השטיחים שרובין מצייר בעבודותיו שייכים לאותו עולם של יצירה שנחשב בזמנו כמשהו שטחי יותר, שאינו אמנות אלא אומנות. רובין פונה איפוא, במודע או שלא במודע, לעולמות שנתפשו ובמידה רבה עדיין נתפשים כשוליים.

רובין מרבה להשתמש בדימוי ערימת החציר נוסח מאנה - דימוי סיפורי מחיי הכפר, שהוא גם עיסוק מובהק בדימוי על סף המופשט. רובין מצייר ערימות כאלה כמעין גופים גיאומטריים זרים ולבנים בתוך שדה ירוק-צהוב. בציור אחר הן נראות כגוף בהיר שמרחף במשטח אדמדם שכולו מכוסה במעין פרחים בצבע סמך, היוצר תבליט על הבד. הדימוי היה מאבד כל הקשר לשרשרת האסוסיאציות חיטה-חקלאות-קיבוץ אלמלא הוצג ליד ציורי השדות והטרקטורים.

למרות הצבעוניות החזקה שמזוהה פעמים רבות כאופטימית, רובין יוצר מקום שאינו תמים. הטרקטורים שהוא מצייר בשדות נדמים כמכוניות צעצוע שתעו בדרכן והעדרן המוחלט של דמויות נותן תחושה של מקום נטוש. הציורים מזכירים את ציורי האוטובוסים של אריה ארוך משנות ה-40 המאוחרות ומשנות ה-50. אצל ארוך האוטובוס מיצג משהו קטן ואמיץ בנוף פתוח, כשכלי התעבורה מתקשר גם לקדמה ולמודרניזם - תחושה שעולה בקנה אחד עם התפישה העצמית של המדינה שארוך הזדהה עמה. ואילו בציורים של רובין הטרקטור נראה מיושן, מעוצב בכבדות, נוסע משום מקום לשום מקום. הוא מעלה על הדעת מדינות באירופה, שבהן החקלאות נהפכה למיצג ענק שממומן על ידי ממשלות רק כדי לשמר שטחים ירוקים ואורח חיים שאין צידוק כלכלי לקיומו.

"ציורים חדשים" - ידיד רובין. גלריה שלוש בתל אביב (חיסין 5). שעות פתיחה: יום שני-חמישי, 10:00-13:00, 17:00-19:30; יום שישי, 10:00-13:00; שבת, 11:00-13:00. עד 15 בחודש

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר |
רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

ידיד אמת: ראיון עם האמן ידיד רובין

במשך שנים הוא תיעד את הברושים והשדות של קיבוץ גבעת חיים בשטחים עזים של צבע, אבל עולם האמנות התל אביבי תייג את הציורים שלו כ"דקורטיביים". עכשיו, בגיל 72, ידיד רובין זוכה סוף סוף להכרה שתמיד הגיעה לו: תערוכה רטרופקטיבית במוזיאון תל אביב. ולהבדיל מהקיבוץ, אצלו הטרקטור עדיין חורש את האדמה

סופשבוע אלון הדר | 17:20 7/8/2010

לפני שבועיים התקיימה במוזיאון תל אביב הפתיחה לתערוכה הרטרופקטיבית של ידיד רובין. באורחים היו בכירי האספנים בישראל, שתמונות רבות שהוצגו על הקירות הושאלו מאוספם הפרטי: נוחי דנקנר, מיקי צלרמאייר, חנינה ברנדס, דורון סבג, עמוס שוקן. חתן השמחה נראה נבון למדי מול האלפיונים האלה ושאר 1,500 האורחים. לא הכסף הגדול ריגש את ידיד, בן 72, המתגורר בקיבוץ גבעת חיים איחוד. את ההכרה המאוחרת של הממסד האמנותי אחרי עשורים של התעלמות הוא קיבל בהפתעה. כבר מזמן חדל להאמין שיוצג בחייו במוזיאון חשוב

בכירי עולם האמנות בישראל מתקשים לתת כבוד לאמנים כמו רובין. הוא מעולם לא נטמע בשום קליקה, תמיד שמר על אמירה וסגנון אישיים שברחו מכל תיוג. האמנות שלו לא מצאה את מקומה בשיח שקידש ציור אוניברסלי ודלות החומר. אבל בשנים האחרונות התרבו הקולות שרואים בידיד, תלמידו של אביגדור סטימצקי, מאחרוני הציירים הישראלים שפועלים כאן. עבודותיו הן שטחים עזים של צבע, בהם הוא משרטט את תווי הנוף שבו הוא מתהלך: שדות חרושים, טרקטור, ברושים, בתי קיבוץ.

רובין לא עזב את הנוף, אבל הנוף עזב אותו. במשך השנים תוואי הסביבה נעלם לו מהעין ונותר חרות רק בזיכרון. בתוך הסטודיו נטול החלונות, צריך שנוטה ליפול, הוא מתעקש להנציח אותו. גם הקיבוץ שלו, זה שרשם פרק מפואר בתולדות התנועה, אינו אותו קיבוץ: מופרט, רווחי, כזה שמזמן כבר לא טרוד במלחמות אידאולוגיות עם השכן, גבעת חיים מאוחד. אבל אצל רובין הטרקטורים עדיין חורשים את האדמה. האם הם יחרצו את הלב

אף פעם לא הייתי שייך לאסכולה", הוא אומר בכנות. "רציתי את זה. רציתי חברים." בכל פעם שהייתה תקופה חדשה באמנות איחרתי את המועד. חייתי מאוד בבדידות - גם בעולם האמנות, גם בתנועה הקיבוצית. במשך שנים החלומות והרצונות שלי לא התגשמו. רציתי להצליח בצבא, להיות גנרל. צחקו עליי. בקיבוץ אמרתי, תנו לי להיות מרכז ענף. לא נתנו לי. רק במלחמת לבנון מינו אותי לכמה ימים להיות מרכז

ענף כותנה. נכנסתי לסטודיו שלי בקיבוץ והתחלתי לעבוד. זה מקום שעד היום אני "עובד בו".

ידיד רובין צילום: אלכס רוזקובסקי

בסוף שנות השבעים הכל נראה אחרת. אלה היו ימי השיא של האמנות המושגית, והברנז'ה האמנותית אימצה את רובין באהבה. העבודות שלו, שחקרו את המרחב המקומי, ריתקו את אמני הרעיון. "ביקשתי ממנהלת גלריית ג'ולי מ. בתל אביב להציג אצלה. היא ראתה את העבודות שלי ואמרה שהן בוסר ושהגלריה מלאה בשנה וחצי הבאות. יום אחד אני מקבל מהם טלפון, שאלו אותי אם אני יכול להכין 'תערוכה תוך שלושה שבועות. לא היו לי הרבה עבודות, אבל אמרתי בחוצפה: 'כן

עבודה של ידיד רובין, 1999-
2001 באדיבות גלריית שלוש, תל אביב

בתקופה ההיא הציגו שם קדישמן, בן-אמוץ, בוקי שוורץ. לא ידעתי מה לעשות עם צבע והתחלתי לעבוד על הדיקטים. אמנות מושגית. כשעשיתי את התערוכה הראשונה בג'ולי מ. קיבלו אותי מדהים. אדם ברוך, משה גרשוני, יגאל צלמונה, דוד גינתון, שרה בריטברג-סמל. "כולם אהבו את העבודות שלי

רובין הפך לאחד האמנים המרכזיים בגלריה. "העברתי איתם שעות על גבי שעות, כולם היו אצלי בסטודיו ביפו. הסתובבתי עם קדישמן. הוא היה מגיע עם האוטו לכניסה של המוזיאון

והיו פותחים לו את הדלתות. שאלו אותו אם הוא אוכל אבטיח עם גבינה או לא. מטאור. בפתיחה לתערוכות שלו במוזיאון, הוא עמד עם המכנסיים הקצרים שלו, כמעט תחתונים. הוריד את החליפה שלו וכולם התנפלו ולחצו לו יד. אמרתי אני לא מוכן להיות זנב של מישהו. גרתי בתל אביב בדירה שעל הדלת שלה היה שלט 'רפי לביא'. הוא היה המנהיג של תל אביב, ממש ראש הממשלה. אבל אני לא טיפוס

"שמתחנף, לא מנסה למצוא חן בעיניך".

בתחילת שנות השמונים המוח שלו קדח מעודף אמנות קונספטואלית, והוא חזר לאהבתו הגדולה: הצבע. "אחרי שלוש שנים נגמר לי מזה. גרתי בתל אביב, לקחתי שיקופיות מכל האזור, נכנסתי לסטודיו, עובד על בד בחושך והופך אותו לציורים. הגעתי למסקנה שכל המחשבות הגדולות לא שוות למציאות החומר. בחומר קרו לי דברים מדהימים. חקרתי את הצבע בו אני "עוסק. הגעתי למסקנות עליו, בחנתי את היחסיות שלו

חבורת דלות החומר ראתה בציוריו החדשים בגידה. "הראיתי את העבודות החדשות שלי, והפנו לי את הגב. כל דלות החומר זרקו אותי. הייתי המום. הצבע היה מה שאני מאמין בו, לא התרסה נגדם. לא הבנתי למה. מה קרה? מה עשיתי רע? הייתי מאוד פגוע, הלכתי עם הראש באדמה. הייתי בן בית בג'ולי מ. לא נולדתי לעשות עבודות ולהשאיר אותן בסטודיו. נותרתי בודד, בלי גלריה. לא הייתי במצב טוב

דלות החומר הייתה התפיסה ששלטה בכל הגלריות, במוזיאונים. אתה מערער על" השפה שלה. לא היה מה לדבר איתם. פחדתי לפתוח את הפה. אמרתי ואן גוך גאון, אמרו הוא נאיבי וסתמו לי את הפה. אמנים שהיו כוכבי על, נעלמו. התחום הזה אכזרי, יכולים להקים ולהפיל אותך. פעם אחת פגשתי את אלן גינתון, אוצרת מוזיאון תל אביב. היא אמרה לי: אנחנו חייבים לבוא אליך. אמרתי בהומור: כמה שתבואו "יותר מאוחר, כך יותר טוב. עד היום לא הגיעו

ידיד רובין צילום: אלכס רוזקובסקי

רובין נולד בגבעת חיים, בן לאיש כספים בתנועה ומנהלת גלריית הקיבוץ. "בילדות שמו אותי עם ילדים. קראתי לעצמי ליצן. לא הייתי רע או טוב. תמיד ישבו מולי גאונים. ידעו דברים, הייתי המום. לא הקשיבו לי. שנים לא דיברתי בכיתה. ציירתי את הידיים שלי, המורה, סוסים. לא הבנתי מה קורה. כשצריך לדבר, דיברתי על מה שהם כבר דיברו אליי. זה קשה מאוד. אנשים אהבו אותי, אבל מצד שני לא הקשיבו לי. כנראה

"מהסיבות האלו פיתחתי את הציור

עבודה של ידיד רובין, 1999-

2000 באדיבות גלריית שלוש, תל אביב

המפגש הראשון שלו עם ציור מקצועי התרחש בתיכון. "ההורים שלי נסעו ב-57' לוינה. הייתי בכיתה י"ב. ציירים נראו לי מלאכים עם קרניים, אף פעם לא ראיתי צייר חי. הגעתי לאקדמיה בווינה, פתאום ראיתי אנשים נורמלים מציירים. מודלים. הייתי בתול לגמרי. ואז התחלתי לומר אולי אהיה מפקד בצבא. התגייסתי לצנחנים אבל לא הפכתי לגנרל. רפול היה המג"ד שלי, שרון המח"ט, דן שומרון המ"מ, משה וחצי המ"פ.

כשהשתחרר סימן מטרה: לימודי אמנות במכון אבני אצל המורה והצייר הגדול אביגדור סטימצקי. "התביישתי ללכת לבד, אז ביקשתי מחבר להצטרף אליי. חשבתי בטוח סטימצקי

יכניס אותי ישר לשנה השלישית. אמר לי תתחיל שנה ראשונה. חשבתי שאם אני טוב במשהו, אני חייב להיות הכי טוב. אבל אני לא זריצקי, אני לא מנהיג. סך הכל רצו ממני שאהיה צייר טוב. למדתי עם לילי שרון, אריק הגיע לבקר. שלוש שנים לימודים ואף אחד לא דיבר איתי. בתקופה הראשונה אתה מרגיש לא בסדר אבל פתאום אתה עושה מה שבא לך, ואנשים אוהבים את זה. אתה לא מכוער. כל הזמן "חשבתי שאני הברווזון המכוער

הוא התקשה לאמץ את הקו השולט. "הייתי תמים, חשבתי שהמופשט הלירי זה הדבר. סידרו לי דוממים, אמרו תצייר. ברגע שגמרתי ללמוד קרעתי את הבד. אני לא מאמין במופשט הלירי הזה. אמרו לי הציור נגמר. מה ציור? אין ציור. העולם אז לא היה פלורליסטי. ב-62' אמרו לי מחר אתה נוסע ללונדון לרויאל קולג'. הייתה ועדה, מישהו גדול מאנגליה התרשם ממך, אמר יש לך משהו עם צבע. לא אמרו לי מה יש לי עם הצבע. בלונדון לימדו אותי להרוג את הצבע. לקח לי 30 שנה לגלות מה זה צבע. זה לא בא מהשרוול. אחרי שישה חודשים הקיבוץ לחץ עליי: או מילואים או שתבוא לכותנה. ואני עושה חיים. שמו אותי באולם של כל המשוגעים של בית הספר, היו ימים שלא דיברתי שלושה ימים עם אף אחד. בלונדון פגשתי את "גדעון גכטמן והפכנו לחברים. חזרתי לארץ והתחלתי לחקור את האמנות המושגית

בכל תחנה בחייו הקיבוץ שימש כעיר מקלט. אחרי הגט מחבורת "דלות החומר" שדות הכותנה הצילו אותו. "אף אחד לא הגיע לבקר. מהבוקר ועד הערב נותרתי לבד. זה כאילו מוגבלות, אבל הקיבוץ נתן לי ביטחון. למדתי נזקי חרקים. הם אמרו לי, תעבוד חצי שנה בשדות, וחצי שנה תהיה בסטודיו. עבדתי נורא קשה בקיץ בשדות הכותנה. באתי לסטודיו וישבתי כמו אידיוט, מה אני אעשה. עד שבאו

רעיונות. היה המון זמן למחשבה. החממה של הקיבוץ נתנה לי אפשרות להתרכז. כשחזרתי מחו?ל הייתה לחות איומה, גועל נפש של מזג אוויר, אבל השערות שלי "עמדו מהתרגשות. כאילו ראיתי את ואן גוך

ידיד רובין צילום: אלכס רוקובסקי

הוא פיתח שגרה נוקשה. "כל יום הייתי קם בחמש. סדר היום מאוד חשוב לי, עד כדי כפייתיות. זה גם בציור, לטוב ולרע. החזרה אצלי היא גם הביטחון שלי. אני חוזר כי הדבר הוא שלי. אני לא מוותר על המקום שלי. זה עקשנות, להוציא מזה משהו. כשאני הולך בפרדס אני חוזר תמיד על אותו מסלול. זה ימשיך כך עד שישימו לי מכשול. כשקטפתי כותנה לא אהבתי את זה בכלל, אבל בגלל זה הייתי עובד מצוין. "עבדתי מהר

רובין ניסה לא ליפול למחוזות התסכול והמרמור. "אני קוטר", הוא מודה, "קראו לי קוטר. קיטרתי פה ושם, אבל כשהתחיל להיות ממש קשה, התעוררתי. רק כשקשה אני מתעורר. הקושי הזה הכריח אותי להוציא ממני. אנחנו עצלנים מיסודנו. אם יגידו שיש לך הכל, תהיה עצלן. אם יגידו אין ברירה, אתה צריך לשים הכל. גם במסעות "בצבא הייתי מתעורר פתאום

בקיבוץ גילה מחדש את הצבע. "ישבתי מול הטלוויזיה וראיתי את רם עברון. הייתה לו צנצנת פרחים. אמרתי טלוויזיה שעובדת על שלושה צבעים וטראו מה היא מייצרת, אני יכול לעבוד עם אלף צבעים. עשיתי ציור של עברון עם צנצנת הפרחים. "התחלתי להבין שאני מרגיש חופשי. מותר לי להיות כמו ידיד רובין

הוא התחיל ללוש את הצבע. מצייר בעזרת ידיו, מעמיס שכבות על שכבות. "היו שנים שעשיתי 60 ציורים בשנה. בסופו של דבר נשארו שלושה טובים. אני לא זורק את הבדים, ממשיך לצייר עליהם. יש ציורים שעבדתי עליהם מ-1975 ועד 2000. חוזר לתמונה שלא נגעתי בה שנים, מגרד אותה ומצייר בית. יש היסטוריה ואני לא זוכר אותה. היו ציורים שאחרי עשר שנים התחילו להתקלף, הצבע התחיל להישפך. לא לימדו אותנו שבין חומר ישן לחומר חדש צריך לשים חומר מדבק. למה אני מצייר על בדים צבועים? הכי קשה זה בד לבן. זה שוק. כשהבד מצויר אני יודע מה לעשות. "הוא מלכותי, יש לו יופי ראשוני

אחרי שגילה את הצבע, התחיל המסע אחר האובייקטים. הוא ניסה לצייר דמויות, אבל מהר

מאוד נטש את האדם. הנוף הפרוש מסביב קרא לו. "בתים, שדה, ברושים. כל הסיפור שלי זה הסתכלות. כשהצגתי בסקנדינביה, רציתי מקום שקט עם שלגים. ידעתי מה אני אעשה שם - את ציורי השדה שלי. הייתי בסדנה בסנטה קתרינה

בסיני. כולם ציירו. סולם לשמים. צבעו אבנים. לי הנוף לא עשה כלום כאמן.
"התאהבתי באחת הבחורות וחזרתי לעבודות שלי".

עבודה של ידיד רובין, 2010 באדיבות גלריית שלוש, תל אביב

אבל הנוף שלו כבר מזמן הפסיק להתקיים. "אחרי 30 שנה עקרו בקיבוץ את הברושים שהקיפו את המטעים, כי הבינו שהם לא מגנים מפני הקרה, אלא להפך. האחראי בא להתנצל בפניי. שאל מה יהיה עכשיו בציורים. אמרתי לו: בשבילי הם ישנם. השינויים פה מסביב לא שינו את התפיסה שלי. אני עדיין יוצא לשדה לחפש תולעים בשדה. אני מושקע כאן. אני לא חי מנוסטלגיה, אלא מהדבר עצמו. בקיבוץ "קצרתי עם חרמשים, מגלים. באמת הייתי כאן".

רובין צייר ללא הפסקה, אבל לא מצא בית. בתוך כל הבדידות הזו עלתה המחשבה על הסבה מקצועית. "עשר שנים הייתי בלי גלריית אמ", הוא חי את הכאב. "רציתי שיהיה לי, אמרה: בעוד שנתיים. אמרתי נמשיך לעבוד בכותנה". פגישה עם מנהלת גלריית "שלוש? נירה יצחקי ב-1990 פתחה בפניו אופק חדש. הם התחילו לעבוד יחד, הציגו תערוכה בפרנקפורט, ומאז העלו יחד עוד 15 תערוכות. "גם אצלה אני יוצא דופן עם כל המודרני שם. כל הפטנטים האלו של האמנות המודרנית. היא "מתייחסת לזה בכבוד".

יצחקי הייתה זו שפתחה את הדלת בפני אספני האמנות הגדולים. רובין, שלא היה מחובר לשום קליקה, הפך לאחד האמנים הנמכרים ביותר בארץ. התערוכה המוזיאונית הנוכחית צפויה עוד להעלות את מחירי השוק של עבודותיו. "הם קיבלו אותי הרבה יותר מוקדם? הוא מודע למהומה סביבו, "פעם אמרו אמן מסחרי, דקורטיבי, לא טוב. עכשיו הם אומרים מסחרי, דקורטיבי וכן טוב. הדקורטיבי זה לא העניין שלי, זה לא רלוונטי. אף פעם לא עשיתי עבודה כדי למצוא חן. כשהציורים "שלי התחילו למצוא חן בעיני אחרים הייתי מופתע".

עם כל הכבוד לכסף הגדול, הוא לא שינה את אורח חייו. המשיך להתגורר בביתו בקיבוץ, שהודות לאשתו השנייה, אילת, הפך למיצב ענק. עשרות אלפי פריטי אספנות המסודרים במדויק בכל חלל אפשרי, מנהלים קרב טריטוריאלי מול התמונות הגדולות של התלויות על הקיר. עשרות זרי פרחים מפלסטיק, מדפים מלאים בקומקומים, כלי חרס, שטיחים מרוקאיים, בובות חרסיה סיניות ומה לא נאבקים לנשום בחלל.

סדר ממין אחר עיצבו לו אוצרי התערוכה החדשה גליה בר-אור ויניב שפירא, שבחרו להציג מבחר מייצג של עבודותיו מתקופות שונות, כולל פריטים מוערכים משנות השבעים. עבור רובין, התערוכה במוזיאון תל אביב היא סגירת מעגל. "מוטי עומר, שהיה אז באוניברסיטת תל אביב, הגיע לסטודיו לפני 25-30 שנה", הוא נזכר. "הוא קטל אותי לגמרי, אבל אמר: תבוא לבקר אותי בתל אביב. הלכתי אליו, דיבר איתי שעות על בני אפרת. כמה שהוא יוצא מהכלל. אמרתי: 'אני לא בא לתל אביב כדי לשמוע על אחרים'. רציתי קשר. הפסקתי לבוא אליו ולא היה לי קשר איתו שנים. עכשיו הוא מתייחס אליי בצורה מדהימה. משהו שהיה סגור - נפתח".

ב-2009 הוא הציע לי אולם קטן ליד הקפטריה. קפצתי על המציאה. אחר כך ביקשו "רטרוספקטיבה. הייתי המום. ב-1970 חלמתי על מוזיאון ולא קרה כלום. אמרתי לעצמי, מה, אני אגמור את החיים שלי בגלל מוזיאון? שכחתי את המוזיאון. עשיתי

על זה קו. עכשיו יש לי את מוטי עומר ואלן גינתון שמחבבת אותי, אז מה אכפת לי
מ"דלות החומר".

ידיד רובין חוגג 70 עם נופי הקיבוץ

תערוכה חדשה של הצייר מוצגת בימים אלה בגלריה שלוש בתל אביב. "אלה הם נופי הנפש", אומר הצייר הוטיק

רותי קדוש | 7/12/2008 17:35

שדות חרושים, מטעי פרי, עצי ברוש, טרקטורים ועוד. דומה כי פניה של החקלאות הישראלית מזמן לא נראו כה צבעוניים ושמחים כפי שהם באים לידי ביטוי בתערוכה החדשה של האמן ידיד רובין [בגלריה שלוש בתל אביב](#), שבה מוצגים 20 ציורי שמן שצייר בשנתיים האחרונות.

רובין (70) מתגורר ויוצר בקיבוץ גבעת חיים איחוד, ומבטא בציוריו את הישראליות היפה עם נופי הקיבוץ. "אינני מצייר בהסתכלות ישירה, אלא מתוך הצטברות של תחושות למצבים בנוף, מתוך תחושה שאני נתון במערכת שאיננה מקרית", הוא אומר, "אני מצייר את נופי הקיבוץ, אך הם "בעצם נופי הנפש".

רובין יוצר שכבות של צבע סמיך ועשיר ומשיכות מכחול הנראות כאילו הוטחו על הבד בכוח רב אך מרוסן. הדגמים הצבעוניים החוזרים על עצמם יוצרים מכלול מאורגן; שדות הצורה והצבע מורכבים מרצף

חוזר ונשנה

של קווקווים, קווים, נקודות ועיגולים, המאזנים את המקצבים האופקיים והאנכיים לכלל מבנה הרמוני וקצבי ויוצרים תחושה עזה של שפע וחיוניות שכמו מבקשים לפרוץ את גבולות הבד.

עבודה של ידיד רובין צילום: מתוך התערוכה

משיחת יתר: סיבה לתערוכה

הכיתוביות על התמונות בתערוכה של ידיד רובין במוזיאון תל אביב מייצרות תחושה שהעבודות הטובות ביותר נמצאות באוספים פרטיים. האם התערוכה תעלה את ערכו של רובין בעיני המבקרים ואת תו המחיר על עבודותיו?

דנה גילרמן 19.07.10 10:16

תגיות: תערוכה מוזיאון תל אביב ידיד רובין אוצרים

תערוכה גדולה נפתחה ביום חמישי האחרון לידיד רובין במוזיאון תל אביב. תערוכה רטרוספקטיבית מסוג זה לאמן בגילו (72) היא צעד מתבקש לסימונו כאמן משמעותי בשדה האמנות, ואמורה לייצר גם את המומנטום הנכון בשוק המכירות. כלומר, זו לא רק תערוכת כבוד לאמן ותיק, אלא גם תערוכה שתפקידה ליצור ביקוש ולדחוף את המחירים כלפי מעלה. האם זה יקרה?

אם בוחנים את התערוכה ואת האופן שבו נעשתה, אפשר לומר שמהבחינה הזו הכל התנהל כפי שצריך, ואף יותר מכך. עצם זה שלרובין יש תערוכה במוזיאון תל אביב אינו עניין של מה בכך. שדה האמנות אינו מעריך אותו יתר על המידה, אך במקרה שלו הקהל והאספנים הם שנותנים את הטון. הרבה מאוד מחובבי האמנות אוהבים את ציוריו הצבעוניים (רובם הם נופי קיבוץ, גבעת חיים). יש בהם משהו נוסטלגי, תמים למראה וקל לפרשנות. מדובר באמנות שאינה נקראת באופן שכלתני אלא נחוות מהבטן. במובן הזה אפשר למצוא נקודות דמיון בינו לבין צדוק בן דוד.

אוצרים בעלי שם

העובדה שעבודותיו נמצאות באוספים רבים גם היא חשובה ביותר. כשני שלישים מהעבודות בתערוכה הושאלו מאוספים אלו: גיל וחנינא ברנדס, דורון סבג, מיקי צלרמאיר, צביקה ברנבוים, עדי קייזמן ועפרה שטראוס, אירית ומשה תאומים, נוחי דנקנר, עמרי ואריאלה פדן, יוכי ואיציק שרם ורני ואירינה שלמור.

פרמטר נוסף הם האוצרים: גליה בר אור ויניב שפירא הם בחירה מצוינת.

שניהם אוצרים מוערכים בעלי חשיבה מקורית. בר אור היא המנהלת והאוצרת של המשכן לאמנות בעין חרוד (שזכה לאחרונה לתהודה רבה בעקבות התערוכה מאוסף בראון), ויניב שפירא, המשמש כיד ימינה, הוכיח את עצמו עד עתה כאוצר רציני ומחויב.

ידיד רובין, ללא כותרת, 1988

האיכות של שניהם מורגשת בתערוכה. היא אינה עמוסה מדי, ופורשת עשייה מעניינת של רובין משנות השבעים (יש כאלה שמעריכים אצלו במיוחד את התקופה המושגית הזו) ועד היום. ההצבה של העבודות והאופן שבו הן יושבות זו ליד זו ובחלל מייצרים נופ צבעוני ומפעים, שנוצר ממרבדי צבע אינסופיים, ובהם דימויים פשוטים כגון עצים, שדות וטרקטורים.

הקטנות במכירות

הכיתוביות הקטנות שליד העבודות, שעל רובן כתוב שהעבודה נלקחה מאוסף זה או אחר, מייצרות סוג של פיתוי. התחושה המצטברת היא שאם לא תמהר, לא תוכל להשיג עבודה של רובין ולהצטרף לרשימת הזוכים. מובן שיש בהן גם משהו מתעתע; לעתים "אוסף פרטי" מעיד שהעבודה שייכת לאספן שאינו מעוניין בפרסום שמו, ואינה ניתנת לרכישה. אך לעתים הכיתוב "אוסף פרטי" קשור דווקא לבעלת הגלריה, נירה יצחקי, והעבודות ניתנות לקנייה ("מדובר רק בשתי עבודות בתערוכה", היא אומרת). ומה הכוונה ב"אוסף האמן"? מרביתן ניתנות לרכישה ונמצאות בסטודיו של האמן.

רובין נחשב לאמן שמוכר. בכמה באמת? קשה לדעת. אם מסתכלים על המכירות הפומביות, מחיריו אינם גבוהים במיוחד. החודש נמכרה בבית המכירות מונטיפיורי עבודת שמן על בד שלו ב-5,000 דולר (בטווח ההערכה המוקדמת). ב-2008 ו-2009 לא נמכרו עבודות שהיו במכירות, וגם במכירה של סותביס בניו יורק ב-2007 לא נמכרה עבודה שהוערכה ב-10–15 אלף דולר.

מחיר טוב השיגו שלוש עבודות שלו: במכירה של מונטיפיורי נמכרה ב-2007 עבודה שלו ב-13,800 דולר (הערכה מוקדמת 7–9 אלף דולר), באותה שנה נמכרה בסותביס ניו יורק עבודה שלו ב-12 אלף דולר, וב-2004 נמכרה בסותביס ניו יורק העבודה "עצים" לאספן צ'רלס ברונפמן ב-16,800 דולר (מחיר גבוה בהרבה מההערכה המוקדמת, שעמדה על 7,000–9,000 דולר).

ידיד רובין, ללא כותרת, 1991

אמנות

הנופים שימשו את ידיד רובין לציור הנפש שלו

ידיד רובין, ללא כותרת, 2010 צילום: אברהם חי

בתוך סטודיו קטן בלי חלונות צייר רובין את נופי עמק חפר. תערוכה חדשה, לציון עשור למותו, מציגה את ציוריו של מי שהוגדר בפי רבים כ"אחרון הציירים הארץ־ישראלים"

[לעקוב](#)

אופיר חובב

30 במאי 2022

ציוריו של ידיד רובין, שהוגדר בידי רבים כ"אחרון הציירים הארץ־ישראלים", עזי מבע וצבע ומלאי חיים וחיוניות המאפיינים עבודת אדמה. הם מוצגים עתה, לציון עשור למותו, בתערוכה "שמש פואטית" בחלל שהות האמן של גלריה שלוש ביפו העתיקה שתוצג עד 25 ביוני.

אופן הנחת הצבע על הבד — במשטחים מוגדרים, במריחות גסות ובציור קפדני של נקודות, קווים, עיגולים וספירלות — נוכח וארצי מאוד. הוא דומה לטרקטור שחורש בשדה הלוך ושוב, במקטעים מדודים, כשהוא חופשי מחוקים מגבילים של פרספקטיבה.

ללא כותרת, 1988-1999 צילום: אברהם חי

ללא כותרת, 1982 צילום: אברהם חי

ללא כותרת, 1995-2001 צילום: אברהם חי

ללא כותרת, 1997 צילום: אברהם חי

ללא כותרת, 1983-2000 צילום: אברהם חי

ללא כותרת, 1990 צילום: אברהם חי

ללא כותרת, 2004 צילום: אברהם חי

ללא כותרת, 2010 צילום: אברהם חי

ללא כותרת, 1991-2000 צילום: אברהם חי

נירה יצחקי, שעבדה עם רובין לאורך הקריירה האמנותית שלו, וגם אצרה את התערוכה, אומרת כי האופן המיוחד שבו רובין מארגן את הבד נועד לקיים מעין ארגון פנימי בנפשו של רובין. "הוא היה אמן שצייר כל חייו את אותו הדבר באופן מסור וסיזיפי. לפעמים הבד נגמר לו באמצע הציור והוא היה צריך לחבר אליו חתיכה ממקום אחר", היא אומרת. "הוא צייר אמנם את נופי קיבוצו ואת עמק חפר, אבל הוא לא עשה את זה מתוך התבוננות, אלא עבד בתוך סטודיו קטן בלי חלונות ועם תאורת פלורסנט, ככה שהנופים האלה שימשו אותו בעצם לצייר את הנפש שלו".

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ אמנות